A person wearing blue jeans and yellow rubber boots is standing in a flooded area. The water is murky and reflects the surrounding environment. The person's legs are visible from the knees down, and they are standing on a concrete surface that is completely submerged. The background is blurred, showing some greenery and a building.

CIP foundation

Nyhedsbrev

Maj 2026

Resiliens og rettidig omhu

Håb på det bedste, men vær forberedt på det værste. En talemåde, der handler om at finde en balance mellem optimisme og realisme i livets gøremål. Det gælder også samfundets beredskab i forhold til de udfordringer, vi står over for - militære trusler, økonomiske risici, klimaforandringer, bæredygtighed og energiomstilling.

Vores evne som samfund til at forfølge denne stoiske strategi er, som Connie Hedegaard påpeger i en kommentar i Altinget bedre, når det gælder militære og økonomiske forhold. Politikerne har afsat betydelige midler til militær oprustning og beredskab, og både herhjemme og i EU har vi restriktive regler for de statslige budgetter, som skal sikre, at vi ikke kører udover "afgrundens rand".

Når det gælder klimaforandringer, bæredygtighed og energiomstilling, går det knapt så godt.

Det vi oplever, er nok en vis optimisme bias. Vi overvurderer sandsynligheden for positive begivenheder og undervurderer risikoen for negative. Det har vi ikke mindst set i forbindelse med klimatilpasning, hvor hukommelsen - både den individuelle og kollektive - er kort og konkret handling udestår. Undersøgelser viser således, at blot få år efter en klimakatastrofe har vi glemt eller fortrængt den.

Men også omstillingen fra fossil til grøn energi går langsomt. Det selvom vi lige siden 1970'erne gang på gang er blevet mindet om de kæmpe

økonomiske og forsyningsmæssige risici, der er forbundet med at være afhængig af importeret olie og gas. Og selvom flere rapporter peger på, at vejen til et konkurrencedygtigt og resilient energisystem går gennem grøn elektrificering.

I dette nyhedsbrev sætter vi bl.a. fokus på de kæmpe økonomiske og menneskelige risici, vi udsætter os selv for ved ikke rettidig at investere i klimatilpasning. Vi ser ind i forventede skader for 400 mia. kr. over de næste 100 år målt i nutidskroner. Og hele samfundet risikerer at blive ramt af oversvømmelse. Det gælder både de store byer og mindre kystkommuner samt private og offentlige bygninger. Erhvervslivet er særlig udsat og bærer næsten halvdelen af regningen fra stormflod og skybrud i form af skader på bygninger og produktionstab. Det er dårlige nyheder.

Den gode nyhed er imidlertid, at rettidig omhu betaler sig. Det er lønsomt at investere i klimatilpasning - en krone investeret i klimatilpasning giver pengene tilbage to til tre gange i form af skadesreduktioner. Så der er mange gode grunde til at forberede sig på det værste.

Klimatilpasning handler om systemisk forandring. En brændende platform i form af oplevede eller truende oversvømmelser kan være en kickstart. Men det bærende element skal være en vision, som alle kan købe ind på og se sig selv i.

Derfor er det afgørende, at en ny regering formulerer en national strategi for klimatilpasning i Danmark. Vi har brug for et stærkt nationalt lederskab. Klimatilpasning er en opgave, som rækker ud over kommunegrænser og budgetperioder. Derfor er der behov for en national ramme, der sætter retningen og skaber fælles mål - uden at bremse det private initiativ og den lokale handlekraft. Det kræver offentlige investeringer, men især nye modeller til mobilisering af privat langsigtet kapital i stor målestok.

Det er ikke et spørgsmål, om vi skal klimatilpasse. Spørgsmålet er, hvordan vi som samfund forbereder os bedst på en vejrudsigt med højere temperaturer, mere ekstremt vejr og flere voldsomme vejrændelser samtidigt og på en måde, hvor de vil forstærke hinanden.

God læselyst !

Torben Möger Pedersen,
Formand for CIP Foundation

Charlotte Jepsen,
Ledende partner i CIP Foundation

Indholdsfortegnelse

Kommentar fra Torben Möger Pedersen og Charlotte Jepsen	2
Regningen for klimaændringerne er tårnhøj for erhvervslivet og en række kystkommuner	4
Et mere fleksibelt elforbrug er en hasteopgave for den nye regering	6
Der er arbejdspladser og vækst i Grønlands grønne omstilling	8
Information og fakta	10

Regningen for klimaændringerne er tårnhøj for erhvervslivet og en række kystkommuner

Næsten halvdelen af milliardregningen for skybrud og stormflod rammer erhvervslivet. En række kystkommuner er særdeles hårdt ramt. Klimatilpasning er et spørgsmål om hvilket samfund, vi vil have, påpeger professor Kirsten Halsnæs.

Regningen for de mange oversvømmelser, der som konsekvens af klimaforandringer rammer det danske samfund i løbet af de næste 100 år, er på én og samme tid både bred og skarp. Sådan lyder konklusionen på en ny analyse, som DTU har udarbejdet for CIP Foundation.

Der vil være store skader, der rammer både boliger, fritidshuse, offentlige bygninger, når der kommer oversvømmelser efter stormflod og ekstremregn. Samtidig bærer erhvervslivet en meget stor del af omkostningerne. På den måde rammer skaderne bredt. Men analysen viser samtidig, at et mindre antal kystkommuner, hvor mange endda allerede er hårdt presset økonomisk, kommer til at bære en uforholdsmæssig stor del regningen efter det stigende oversvømmelser, hvis der ikke klimasikres i tide.

“Vi har været vant til primært at tænke på skader på bygninger, og typisk på oversvømmelser i boliger og sommerhuse. Her viser den nye analyse, at konsekvenserne af klimaforandringerne rammer langt bredere,” siger professor Kirsten Halsnæs, som har stået i spidsen for analysen.

Analysen er en opfølgning på den analyse, DTU lavede i 2024. Den afdækkede, at stormfloder og ekstremregn i løbet af de næste 100 år vil koste det danske samfund omkring 400 milliarder kr. i nutidskroner, hvis der ikke investeres i klimatilpasning. I den nye analyse har forskerne fra DTU yderligere belyst, hvilke geografiske områder, som bliver ramt og hvordan skaderne fordeler sig på de forskellige sektorer i samfundet.

MILLIARDREGNING TIL VIRKSOMHEDER

Det er første gang, at der er foretaget en så detaljeret analyse af, hvor skaderne rammer. Skader på private boliger og fritidsboliger tegner sig for 40 procent af skaderne. Når man medregner skader på offentlige bygninger og erhvervsbygninger, udgør skader på bygningsmassen omkring to tredjedele af alle skader.

“Analysen viser samtidig, at der i brede dele af erhvervslivet kan ske skader med betydelige omkostninger” understreger Kirsten Halsnæs.

Der kan ske skader på erhvervsjendomme, og udover omkostninger til udbedringen af bygningerne, kan efterfølgende produktionstab koste milliarder. Udover fremstillingserhverv og

services vil også landbrug kunne blive særligt hårdt ramt. Fremstillingserhverv og services vil samlet set kunne forvente tab på 50 mia. kr. og landbruget på 25 mia. kr. i nutidsværdi over de næste 100 år, som følge af oversvømmelser fra stormflod, skybrud og vandløb. De erhvervsrelaterede skader udgør 46 procent af de samlede skader, der må forventes over de næste 100 år, hvis der ikke klimatilpasses.

“Analysen viser, at klimatilpasning vedrører stort set alle hjørner af samfundet, det handler om langt mere end boliger og fritidsboliger. Og

der er endda områder, som vi ikke har medtaget, fordi det er svært at værdisætte. Mange af kystbyerne har bykerner med stor kulturarvs-værdi,” siger Kirsten Halsnæs.

ERSTATNINGER DÆKKER IKKE ALT

Hun fortæller, at erstatningerne til de boligejere, som får oversvømmelse i villaaen eller fritidsboligen, langt fra dækker alt. Ud over en vis egenbetaling, bruger de skaderamte omkring 300 timer af deres egen tid på oprydning, forsikringsagen og alle de andre ting, der skal ordnes.

Lyserødt afløb mod stormen Urd i Frederikssund, Danmark
Kilde: Adobe Stock, Stig Alenas

“Vi har værdisat den tid folk bruger, og deres fravær fra jobbet, men en oversvømmelse kan også koste adskillige søvnløse nætter. Det er en stressfaktor, som også er helbredsbelastende. Den er blot svær at værdisætte, så det har vi ikke taget med i analysen, siger Kirsten Halsnæs.

Mens skaderne forårsaget af skybrud stiger svagt over tid, er kurven for skaderne efter stormflod langt stejlere. Mens stormflodsskaderne i dag udgør en tredjedel af de samlede skader, vil de om hundrede år udgøre to tredjedele. Årsagen er, at havniveaustigningerne, som står bag stormflod, udvikler sig hurtigere end forventningerne til øget risiko for skybrud.

Og skaderne efter stormfloder vil på mange måder forstærke de geografiske skævheder i Danmark. I stort omfang er det tyndt befolkede kystkommuner, hvoraf mange endda har en befolkning med forholdsvis lave indtægter, som bliver hårdest ramt.

KYSTKOMMUNER RAMMES HÅRDT

I analysen har forskerne set på en række af de kommuner, som bliver hårdest ramt. Opgjort i skader per indbygger, lå fem ud af de otte hårdest ramte kommuner ved Limfjorden, når man så på stormflodsskader i 2024. Selv blandt de 25 kommuner, som forventes at bære de største omkostninger, er der meget store forskelle. Byer som København, Vejle og Aalborg får be-

tydelige stormflodsskader, men her er der langt flere borgere til at dække udgifterne. For en række typiske landkommuner ved Limfjorden og kommuner som Kalundborg og Kerteminde bliver regningen per indbygger langt større. Det er tyndt befolkede kommuner, og ofte med forholdsvis lave gennemsnitsindkomster.

Kirsten Halsnæs peger på, at konsekvenserne af klimaændringerne på den måde kan være med til at trække Danmarkskortet endnu mere skævt.

“Det handler om udviklingen af hele Danmark. I mange af kystbyerne er havnene et erhvervsområde. Her vil det påvirke økonomi og beskæftigelse, hvis virksomhederne flytter eller undlader at etablere sig på grund af oversvømmelser, alene risikoen for stormflod og oversvømmelser vil påvirke både det lokale erhvervsliv og boligpriser i de byer, som er hårdt ramt,” siger hun.

HVAD, HVEM OG HVORNÅR

I analysen er der også set nærmere på, hvornår skaderne vil ramme i de forskellige områder.

“Hvor vi med den tidligere analyse så på, hvor stor regningen for klimaforandringerne var, har vi i den nye analyse stillet skarpt på, hvem det er, der bliver ramt, og hvornår man kan forvente skaderne. På den måde leverer vi med analysen nyttig baggrundsviden, når indsatsen med klimatilpasning skal prioriteres,” siger ledende partner i CIP Foundation Charlotte Jepsen.

Hun peger på, at klimaforandringer har efterladt en stor regning til det danske samfund. Samtidig står det klart, at tabet af samfundsværdier bliver langt større, hvis vi venter med at

klimatilpasse. Det blev afdækket i et tillægsnotat til den første analyse fra DTU.

“Det går for langsomt, ikke mindst fordi der stadig mangler en afklaring på byrdefordelingen ved klimatilpasning. Men det koster at vente. Med den nye analyse har vi afdækket, hvor de mest presserende behov er,” siger Charlotte Jepsen.

Hun erkender blankt, at budskabet i analysen er et brutalt wakeup-call til en række af de byer og egne, der gentagne gange rammes af oversvømmelserne, hvis der ikke snart sker noget.

“Det er selvsagt ikke opmuntrende i de byer, som står til at blive ramt, men mit håb er, at afdækningen bidrager til at skubbe på, så vi får fjernet nogle af barriererne og kommer i gang med langt flere klimatilpasningsprojekter. Der er ikke tvivl om, at det er store investeringer, men det er lønsomme investeringer, som kan sikre både boliger og eksistensgrundlaget for mange virksomheder,” siger Charlotte Jepsen.

Kalundborg er en af de kommuner der kan forvente en stor regning per indbygger i forhold til fremtidige oversvømmelser

Et mere fleksibelt elforbrug er en hasteprogave for den nye regering

Virksomheder må stå i kø for at realisere deres planer om elektrificering, for der mangler kapacitet på elnettet. Det er en presserende opgave for en ny regering at levere rammevilkår, som understøtter et fleksibelt elforbrug, påpeger professor Brian Vad Mathiesen.

Brian Vad Mathiesen, Professor i bæredygtig energiplanlægning på AAU
Kilde: AAU. Foto af Lars Horn, Baghuset

Hvis man sammenligner presset på elnettet med vejsystemet, svarer den nuværende efterspørgsel til, at vi på kort tid skal udbygge motorvejsnettet til otte gange den nuværende størrelse.

Det er driftsdirektør Søren Dupont Kristensen fra Energinet, der trækker parallellen. Han sætter tal på: Den nuværende spidsbelastning på elnettet ligger på godt 7 GW. Lægger man de projekter sammen, som i øjeblikket ligger i kø for at blive tilsluttet nettet, kan man lægge 60 GW oveni. Langt fra alle projekter vil formodentlig blive realiseret, men der er trods alt tale om en enorm efterspørgsel.

Bag de 60 GW gemmer sig energiprojekter og virksomheder, som er klar til at elektrificere, og dermed bidrage til uafhængighed af importeret olie og gas og hente en klar klimagevinst. Men virksomhederne må vente med tålmodighed, mens deres tilslutning til nettet er sat i kø, fordi der mangler kapacitet i nettet.

“Det er en katastrofal situation, vi er havnet i, og vi kunne have undgået den. Men mediernes formidling udstiller også en del af problemet, for den afspejler, at der skal en helt anderledes forståelse af elnettet til, hvis vi skal løse udfordringerne,” siger Brian Vad Mathiesen, professor i energiplanlægning på Aalborg Universitet og senior fellow i CIP Foundation.

ÅRSFORBRUG HOS 20 FAMILIER PÅ EN TIME

Et eksempel er Fiskemelsproducenten FF Skagen, som er Nordjyllands næststørste CO₂-udleder. Produktionen er energikrævende, fordi de skal bruge damp. Når produktionen kører på sit højeste, bruger virksomheden 90 MW. En times drift på det niveau svarer til årsforbruget i 20 parcelhuse med en familie på fire.

“Teknisk kan vi drive vores kedler på el, og vi var i gang med at undersøge mulighederne. Men allerede i dialogfasen stod det klart, at vi skulle

stå i kø for nettilslutning, derfor har vi indtil videre fravalgt det, da det blev for usikkert,” fortæller virksomhedens CEO Johannes Palsson.

Vi kommer ikke udenom at forstærke elnettet, men det vil være alt, alt for dyrt, hvis det skal stå alene, understreger både Brian Vad Mathiesen og Søren Dupont Kristensen. Der er behov for langt flere økonomiske gulerødder, som kan anspore til et mere fleksibelt elforbrug. Lige som en række virksomheder vil kunne leve med tekniske begrænsninger, som også kan reducere behovet for nye kabler og transformatorstationer, hvilket vil give en betydelig samfundsøkonomisk gevinst.

HASTESAG

CIP Foundation udgav i begyndelsen af april en analyse omkring forbrugsfleksibilitet i elsystemet. Analysen viser, at der både økonomisk og klimamæssigt er store potentialer. Der er stadig en række tekniske barrierer, som dog kan

Søren Dupont Kristensen, Driftsdirektør i Energinet
Kilde: Energinet.dk

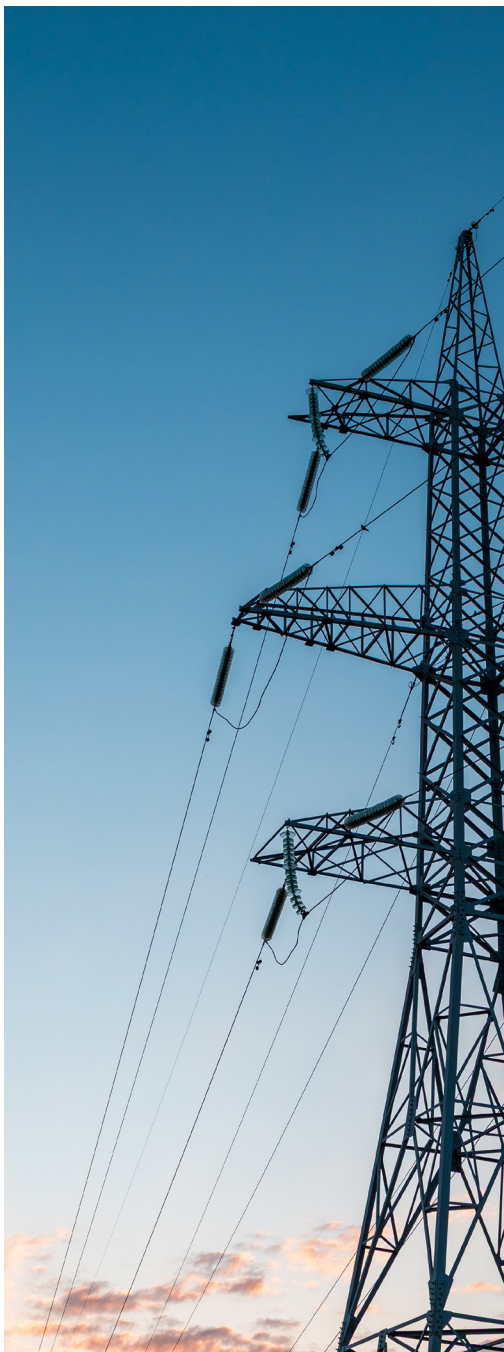
FF Skagen
Kilde: FF Skagen

overkommes. Frem for alt er der behov for nye lovgivningsmæssige rammer, lyder konklusionen.

“Det er en af de mest presserende opgaver for den nye regering, som tiltræder efter valget i marts. Det stiller så også krav til Energinet og distributionsselskaberne, for det er dem, som skal komme med et fagligt funderet indspil til politikerne, siger Brian Vad Mathiesen, og tilføjer, at krigen i Mellemøsten er endnu et hint om vigtigheden:

“Hvis vi ikke løser det her, bliver vi ved med at være afhængige af flydende naturgas fra USA og Mellemøsten og olie, hvor meget skal sejles gennem Hormuzstrædet,” tilføjer han.

Den lange kø af projekter, som venter på nettilslutning, skyldes en blanding af digitalisering og grøn omstilling. 80 procent af projekterne i køen kan tilskrives datacentre, PtX-projekter og batterier. I den resterende del af køen, tegner varmepumper og elkedler til fjernvarme sig

for halvdelen, fortæller Søren Dupont Kristensen. Også han efterlyser også ændrede rammevilkår.

“Som vores elsystem er i øjeblikket, er der ret store udgifter, som ikke er prissat i elmarkedet. Især når det gælder de store forbrugere og producenter, så er der en klar samfundsøkonomisk gevinst, hvis vi kan få forbrug og produktion til at hænge bedre sammen, tidsmæssigt og geografisk,” siger han.

BEHOV FOR FLERE PRISSIGNALER

Med Brian Vad Mathiesens ord vil det blive absurd dyrt - og i øvrigt tage alt for lang tid - hvis elnettet skal udbygges til den kapacitet. For det vil kun være i meget korte perioder, at der reelt er behov for kapaciteten. Energiforskeren forklarer det med en simpel metafor:

“Vi har heller ikke hver især et forsamlingshus, blot fordi vi holder en stor fest hver femte eller tiende år.”

I stedet efterlyser han ændret regulering, så vi via prissætningen kan fremme fleksibelt forbrug. Hvis vi bliver i billedsproget, skal vi fremme, at lokalsamfundets borgere booker forsamlingshuset på forskellige tidspunkter. Og jo flere, jo bedre, for så kan udgifterne deles af flere. I elsystemet kræver det nye tilgange.

“Vi har brug for flere prissignaler. I dag er der lave priser, når der er billig strøm. Typisk når solen skinner og vinden blæser. Her fungerer markedet. Vi har også brug for et prissignal, som afspejler, hvor der er ledig kapacitet i elnettet, og som på den måde kan være et stærkt incitament til at ændre forbrugsvanerne.” siger Brian Vad Mathiesen.

På samme måde efterlyser han en langt mere differentieret tilgang til nettilslutning for de store elkunder. Hvis et datacenter ønsker ubegrænset adgang, skal prisen være højere, end hvis der er tale om aktører, som kan acceptere begrænsninger i deres adgang til nettet.

“Vi kan simpelthen ikke lave et elnet, der kan transportere 60 GW rundt, så vil du se et ramskrig og en debat om grøn omstilling af en helt anden kaliber. Derfor er det helt afgørende, at vi får økonomiseret brugen af elnettet på alle spændingsniveauer. Det skal være billigt, når kapaciteten ikke er fuldt ud udnyttet, og dyrt i de områder, både geografisk og tidsmæssigt, hvor kapaciteten er presset,” siger Brian Vad Mathiesen.

RAMMER IKKE PÅ INDIVIDNIVEAU

Den kritiske situation, vi står i nu, er ikke kommet over natten, understreger han.

“Lovgivningen og kulturen er baseret på sådan, som det var i nullerne og begyndelsen af 2010'erne, hvor der kom et enkelt projekt eller to hvert halve år. Det kunne vi håndtere, og så var tilgangen i øvrigt, at der skulle være rigelig kapacitet. Vi kunne have undgået det her, for både ny produktion og datacentre er ikke kommet med ét slag. Men jeg vil ikke gå ind i et blame-game. Det er langt vigtigere at se på løsningerne, siger Brian Vad Mathiesen.

Med et øget antal varmepumper i både fjernvarmesektoren og private hjem, et stigende antal elbiler, et stigende antal batterier og en række industrier, som også kan agere fleksibelt, er der store potentiale.

FLEKSIBELT ELFORBRUG ER EN HJØRNESTEN I GRØN OMSTILLING

I slutningen af 2024 igangsatte CIP Foundation projektet “Et grønnere og mere fleksibelt elforbrug”. Projektets slutrapport “Forbrugsfleksibilitet som fundament for den grønne omstilling” blev offentliggjort i begyndelse af maj.

I slutrapporten gennemgås gevinsterne ved et mere fleksibelt forbrug. Rapporten analyserer de tekniske, markeds-mæssige og regulatoriske barrierer og kommer med en række anbefalinger.

Brian Vad Mathiesen understreger, at det fleksible forbrug ikke betyder, at den helt almindelige forbruger skal rende og tjekke apps med priser flere gange i døgnet.

“Husholdningerne tegner sig rundt regnet for en tredjedel af elforbruget. I den akutlovgivning, som vi har behov for, skal vi se på de høje spændingsniveauer. Først længere fremme skal vi også have husholdninger med. Men det er altså ikke sådan, at man på individniveau vil være forhindret i at bruge strøm. Her vil der være tekniske løsninger, som eksempelvis regulerer varmepumper eller opladning af elbilen ud fra belastningen af nettet,” siger han.

Der er arbejdspladser og vækst i Grønlands grønne omstilling

Investeringer i alt fra mindre energiprojekter til store vandkraftanlæg, minedrift og eksport af gletsjermel kan bidrage positivt til både økonomi og klima. Barriererne er mangel på arbejdskraft og restriktiv lovgivning. Og så skal der findes nye investeringsformer, lyder konklusionen i en ny afdækning af bæredygtige investeringsmuligheder i Grønland.

Med investeringer for godt 40 milliarder kroner kan der på én og samme tid skabes job og økonomisk vækst i Grønland, samtidig med at der hentes CO₂-besparelser på over 300.000 tons svarende til over halvdelen af Grønlands nuværende klimaaftryk.

Det viser en ny undersøgelse, som CIP Foundation i samarbejde med Dansk Industri og Grønlands Erhverv har udarbejdet i form af et inspirationskatalog over bæredygtige investeringsmuligheder i Grønland. Det peger på store potentialer, hvor investeringer kan skabe nye job og skatteindtægter samtidig med gevinster for klima og miljø.

De 40 mia. kr. svarer til ca. det dobbelte af Grønlands BNP. Idéerne spænder fra mindre projekter med grøn energi til milliardinvesteringer i minedrift, der kan sikre kritiske råstoffer, og eksport af det såkaldte gletsjermel, som kan anvendes til CO₂-fangst og jordforbedring.

“Det er meget store potentialer, både klimamæssigt og økonomisk. Det er dog vigtigt at

understrege, at der er tale om estimater. Der skal mere grundige analyser til. I arbejdet har vi samtidig et grundprincip om “Intet om Grønland uden Grønland.” Vores håb er, at vi med kataloget har leveret et stærkere fundament for den fortsatte udvikling af det grønlandske samfund,” siger Charlotte Jepsen, ledende partner i CIP Foundation.

Der er et stort spænd i projekterne i inspirationskataloget. Herunder opregnes en række mindre projekter, som kan laves forholdsvis hurtigt. Store dele af energiforsyningen på Grønland er baseret på fossile brændstoffer. Her er der især i de mindre byer og bygder gode potentialer i vedvarende energi med både sol og vind. Sideløbende kan der hentes gevinster med fjernvarme og energioptimering.

SOCIALE FORDELE

Mange af investeringsmulighederne i Grønland har ikke kun fordele for klimaet og for økonomisk vækst men også væsentlige sociale fordele for befolkningen. Dette er også illustreret i figur 1.

Gletsjer i Ilulissat Isfjord i Grønland

Et eksempel på dette er muligheden for at etablere landstrøm til havnene, så både fiskefartøjer og krydstogtskibe kan slukke for deres generatorer, når de ligger i havn. I øjeblikket anløber mere end 80 krydstogtskibe Nuuk om året, og antallet forventes at stige. Hvis skibenes generatorer skiftes ud med en grøn strømforsyning fra land, vil der være klimagevinster, mindre luftforurening og færre støjgener for både turister og fastboende. Det gavner befolkningens sundhed, hvilket igen indirekte forbedrer samfundøkonomien.

Et andet eksempel på synergier mellem klima, økonomisk vækst og befolkningens levevilkår

er muligheden for at investere i energirenovring af bygninger. 20% af Grønlands CO₂-aftryk kommer fra opvarmningen af boliger, og der er et renoveringsefterslæb på adskillige milliarder. Energirenovringer kan både nedbringe klimabelastningen, skabe jobs og praktikpladser, og give beboerne mere behagelige og sunde boliger samt ikke mindst en lavere varmeregning.

BARRIERER I LOVGIVNINGEN

Den grønlandske politiker Aaja Chemnitz, der fra 2015 til marts 2026 repræsenterede Inuit Ataqatigiit i Folketinget mener, inspirationskataloget lander et tørt sted. Hun håber, at

Figur 1: *Overblik over hvilke fordele de forskellige investeringsidéer i kataloget kan have*

	SELVBÆRENDE ØKONOMI	CO ₂ -REDUKTION	JOBS & GODE SOCIALE VILKÅR	SUNDHED	RESILIENS	DUAL USE
Investeringsmuligheder på relativt kort sigt						
1 LANDSTRØM PÅ HAVNE	✓	✓	✓	✓	✓	✓
2 PULJE MED TILSKUD ELLER ATTRAKTIVE LÅN TIL ENERGIRENOVERING OG ELEKTRIFICERING	✓	✓	✓	✓	✓	
3 VEDVARENDE ENERGIANLÆG I MINDRE BYER & BYGDER	✓	✓	✓	✓	✓	
4 UDNYTTELSE AF OVERSKUDSENERGI	✓	✓	✓	✓	✓	
Investeringsmuligheder på længere sigt						
5 NY VANDKRAFT	✓	✓	✓			
6 GLETSJERMEL	✓	✓	✓			
7 MOLYBDÆNMINE OG RELATEREDE ENERGI- OG TRANSPORTANLÆG	✓	✓	✓			✓
8 GRAFITMINE VED AMITSOQ	✓	✓	✓			✓
9 DATACENTRE OG DATAINFRASTRUKTUR	✓		✓		✓	✓

Kilde: CIP Foundations egen illustration

afdækningen kan sætte tempoet for en mere offensiv erhvervs politik op.

“Siden Trump kom med sin første melding om Grønland i 2019, har vi haft en principiel holdning om, at vi er ‘open for business’, men indtil videre er der sket for lidt. Det er i både Grønlands og Danmarks interesse, at vi får udviklet Grønlands erhvervsliv og ikke bare er et tilskudsland. I dag er fiskeriet det altdominerende erhverv, det er vigtigt at vores erhvervsliv bliver langt mere mangfoldigt, så det også bliver mindre sårbart,” siger hun.

Direktør Christian Keldsen fra Grønlands Erhverv er på samme linje. Han sætter samtidig fingeren på et af de store ømme punkter.

“Jeg er enig i, at der er meget store potentialer, men mange af de projekter, som er nævnt, kan ikke realiseres under den nuværende lovgivning. Her er der barrierer, som vi er nødt til at se på,” siger han. Idékataloget indeholder et afsnit, som beskriver de identificerede barrierer og kommer med bud på, hvordan rammevilkårene kan justeres, så det bliver mere realistisk at tiltrække investorer til projekterne.

HØJE PRISER FORHINDRER ELEKTRIFICERING
Christian Keldsen fremhæver en af barriererne for investeringer. 84 procent af Grønlands energiforsyning kommer fra fossile brændstoffer, så der er store potentialer i projekter med sol, vind og vandkraft og en større grad af elektrificering. Med den grønlandske lovgivning bliver strøm solgt til samme pris for alle, og det kan være et problem.

“Vi kan bygge vandkraftværker, og der vil være overskudsproduktion, som kan sælges til projekter som eksempelvis datacentre på land, men det kan kun lykkes, hvis vi sælger til en væsentlig lavere pris, end den resten af landet betaler i dag. Der er delvis mulighed herfor i lovgivningen, men det bryder med et meget vigtigt grønlandsk princip om éns pris,” siger han.

Ensprisystemet betyder, at priserne på energi skal være ens for alle, uanset om strømmen er genereret af dieselafbrænding på et lille anlæg i en bygd eller af et stort vandkraftværk. Derfor sker en krydssubsidiering i det nationale energiselskab. Når den grønne strøm ikke sælges billigere end den fossile genererede, er det ikke så attraktivt for store erhvervs kunder at afta-

ge den overskudsstrøm, der er til rådighed ved vandkraftværkerne. Formålet med systemet er at skabe social balance mellem byer og bygder. Her ligger der en udfordring i at finde veje til at opnå dette formål og samtidig sælge energi på vilkår, der gør det attraktivt at elektrificere.

STORE VANDKRAFTPOTENTIALER OG FLERE KRITISKE RÅSTOFFER

Inspirationskataloget opregner også en række mere langsigtede projekter, som kræver betydelige investeringer. Også her spiller vedvarende energi en central rolle. Der er flere placering muligheder for store vandkraftværker, der vil kunne have en kapacitet på 300 MW hver. Det svarer tilsammen til lige så meget som de 72 havvindmøller på Kriegers Flak.

En tidligere business case for et vandkraftværk ved Tasersiaq, et par hundrede kilometer nord for Nuuk, pegede på, at der kunne skabes en lønsom investering. Enten i kombination med energikrævende aluminiumsproduktion, P2X-produktion eller et strømkabel til Canada.

Blandt de øvrige store projekter har eksport af det såkaldte gletsjermel positive globale konsekvenser. Det er silt, som knuses til fint pulver under gletsjerne. Gletsjernes bevægelser producerer årligt en milliard tons af melet. Forsøg viser, at tilsætning af gletsjermel kan øge høstudbyttet markant, med 15-30 procent i Danmark, og helt op til 50 procent i Ghana. Gletsjermelet kan samtidig optage CO2 fra atmosfæren - ca. et kvart ton CO2 pr. ton gletsjermel.

Også på andre områder kan Grønland bidrage til den grønne omstilling globalt. Grønland kan levere flere kritiske råstoffer og dermed bidrage til, at hele Europa vrister sig fri af afhængighed af kinesiske råstoffer. I Nordøstgrønland findes

der molybdæn, som bruges i vindmøller, og i Sydgrønland kan der udvindes grafit, som benyttes til batterier til elbiler og mobiltelefoner.

Udover lovgivningen er der to store udfordringer, der skal løses. Der skal findes nye finansieringsmodeller, og der skal hentes kvalificeret arbejdskraft udefra.

“Hvis projekterne skal realiseres, skal vi hente både ufaglærte, faglærte og specialister,” fortæller Christian Keldsen.

Aaja Chemnitz ser ikke et problem i, at det grønlandske samfund skal integrere både specialister, som i en kortere årrække arbejder i Grønland og folk, der bosætter sig permanent. Erhvervsudviklingen er efter hendes opfattelse helt afgørende for at kunne løse de demografiske udfordringer, landet står midt i.

“Der er flere globale megatrends, som slår hårdere igennem i Grønland. Urbaniseringen betyder, at mange søger mod Nuuk og derfra mod Danmark. I dag bor 25 procent af vores befolkning uden for Grønland. I 2050 er forventningen, at det vil være 45 procent. Samtidig er Grønland et aldrende samfund. Derfor er det helt afgørende, at vi har en strategi for befolkningstilvækst. Vi har allerede haft fly-in-fly-out specialister til at bidrage med at bygge lufthavne. Vi skal kunne tiltrække arbejdskraft, og hvis nogle bliver glade for at være her og vil slå sig ned her, er det fint,” siger hun.

NYTÆNKNING AF FINANSIERING

Den rutinerede grønlandske politiker peger samtidig på, at det er helt afgørende at finde finansieringsmodeller. Her er hun og Christian Keldsen helt på linje. Begge peger på, at der er behov for en større forståelse for, at man kun kan tiltrække kapital, hvis investorerne har udsigt til en forrentning.

For en række af de store og langsigtede projekter vil der endda være betydelige risici. Derfor kommer inspirationskataloget med en række betragtninger om mulige investeringsmodeller. Med såkaldt ‘blended finance’ kan man imødegå, at en række af projekterne næppe kan finansieres på almindelige kommercielle vilkår. Her nævner inspirationskataloget flere muligheder. Det er alt fra egentlige garantier og investeringsmodeller, hvor offentlige eller filantropiske midler forpligter sig til at bære de første tab, til koncessionslån med lavere renter.

“Det vil være afgørende at få prioriteret blandt de mange muligheder og også få taget nogle af de lavthængende frugter. I det danske politiske system er det vigtigste, at man får en grønlandsfond, så man via et system lige som EIFO kan afdække noget af risikoen ved investeringerne. Det mener jeg vil være i fælles interesse for Grønland og Danmark”, siger Aaja Chemnitz.

Billede af Myggedalen i Nuuk, Grønland

Information og fakta

med udgangspunkt i CIP Foundations fire projektkategorier

Energi og infrastruktur

Fakta om energi og infrastruktur

Rekordhøjt elforbrug dækket af vedvarende energi

72 pct. Af elforbruget i Vestdanmark (DK1) blev i januar 2026 dækket af vedvarende energi fra vind. Samtidig var elforbruget 10% højere end samme tid året før pga. den kolde vinter. Den høje VE-produktion hjalp med at holde priserne nede.¹

Globale energiefterspørgsel i 2025

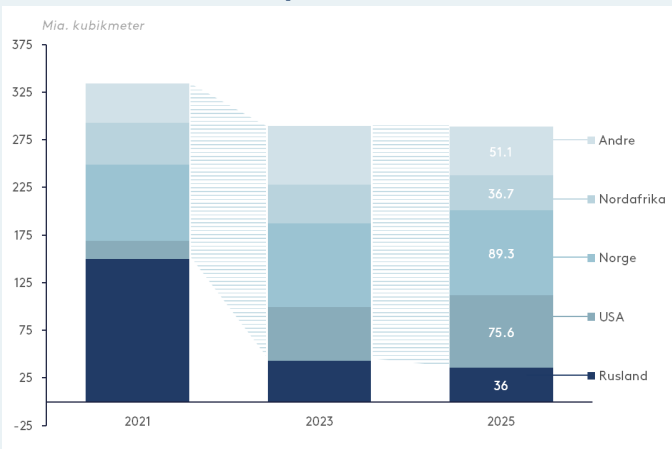
27 pct. Af væksten i verdens energiefterspørgsel blev i 2025 dækket af solceller. Næststørste kilde var naturgas.²

Gas leverandører til EU

Ca. 1/3 Norge var den største leverandør af fossil gas til EU i 2025, og stod for ca. 31% af EUs import efterfulgt af USA, der var den næststørste leverandør med 26%.³

Kilder: 1) Green Power Denmark 2) IEA 3) Consilium

Siden 2021 er EUs gasimport fra Rusland reduceret med 76 pct.

Kilde: Consilium og Entso-G

Relevante udgivelser

- April 2026** Global Energy Review 2026 – IEA - [Link](#)
- Marts 2026** Naturlig Energi – Green Power Denmark - [Link](#)
- Januar 2026** Analyse af SMR-teknologiers indpasnings og effekter i det danske energisystem – Ea Energianalyse - [Link](#)

Kommende arrangementer

- 19. maj 2026** Green Power Denmark topmøde - [Link](#)
- 21. august 2026** Energiforum 2026 - [Link](#)

CIP Foundations projekter på området

Klimatilpasning til oversvømmelser – hvordan organiseres og finansieres det? - [Link](#)

Formålet med CIP Fondens projekt er at finde konstruktive veje, så mere klimatilpasning kan gennemføres, bl.a. i form af nye finansierings- og organiseringsmetoder.

Klimaforandringerne betyder mere vand – både fra oven i form af mere nedbør og flere og mere intensive skybrud, fra siden som følge af stigende vandstand og stormflod og fra neden i form af højtstående grundvand. Og dermed større risiko for oversvømmelser.

Projektstatus:

Roadmap for en dansk brintinfrastruktur - [Link](#)

Formålet er at lægge sporene for markedsadgang, grønne investeringer og brintproduktion i stor skala.

Projektstatus:

Havnekapacitet i lyset af udbygningsplaner og målsætninger for havvind - [Link](#)

Formålet med projektet er at kortlægge behovet for havnekapacitet i lyset af Danmarks udbygningsplaner og politiske målsætninger for havvind.

Projektstatus:

Data og digitalisering

Fakta om data og digitalisering

Datacentres i kø til nettilslutningen

29 pct. Ud af de 57 GW, der aktuelt er i kø til nettilslutning på elnettet, er 29% datacentre.¹

Brug af AI

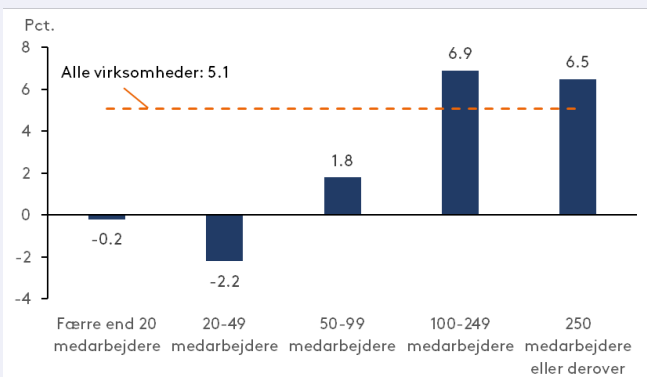
42 pct. Fra 2023 til 2025 steg danske virksomheders brug af AI fra 15% Til 42%.²

Intelligent opladning kan afhjælpe presset på elnettet

175.000 I dag er der registreret 583.000 elbiler i Danmark, hvor 30% af dem er tilmeldt intelligent opladning. De er med til at balancere elnettet.³

Kilder: 1) Energinet 2) Digitaliseringsstyrelsen 3) Energinet

Store virksomheder øger deres IT-investeringer, hvorimod små holder igen

Kilde: DI's Virksomhedspanel, dec. 2025

Relevante udgivelser

- April 2026** Forbrugsfleksibilitet som fundament for den grønne omstilling – CIP Foundation [Link](#)
- Februar 2026** Regulatoriske og markedsmæssige muligheder for at udnytte forbrugsfleksibilitet fra små forbrugere i distributionsnettet – CIP Foundation [Link](#)
- Februar 2026** IT-investeringer i 2026: Moderat fremgang, men voksende SMV-efterslæb – DI Digital [Link](#)

Kommende arrangementer

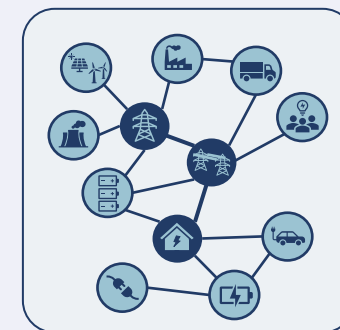
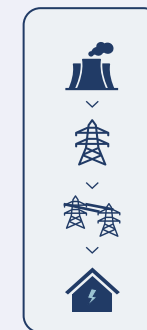
- 7. September 2026** OffDig Next – Dansk IT - [Link](#)
- 21. – 25. September 2026** Nordic Data Center Week 2026 – Danish Data Center Industry - [Link](#)

CIP Foundations projekter på området

Forbrugsfleksibilitet i elsystemet

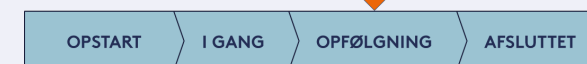
Projektet undersøger, hvordan data og digitalisering kan gøre mindre elforbrugeres forbrug mere fleksibelt og dermed styrke et elsystem, der i stigende grad afhænger af vind og vejr. Fokus er på de samfundsøkonomiske gevinster, data- og reguleringsmæssige udfordringer samt, hvordan data kan organiseres for at skalere løsninger, skabe et marked og fremme innovation. CIP Foundation har offentliggjort en analyse af de økonomiske og klimamæssige gevinster ved større forbrugsfleksibilitet.

Hvad er næste skridt?

CIP Foundation vil være aktiv i debatten om kapacitetsbegrænsninger i elnettet og mulige løsninger herpå ved at dele viden og resultater fra vores seneste rapport. Det indebærer blandt andet deltagelse i konferencer, seminarer og oplæg.

Projektstatus:

Landbrug og fødevarerproduktion

Fakta om landbrug og fødevarerproduktion

Verdens fødevarerefterspørgsel stiger

13 pct.

Den globale efterspørgsel på fødevarer forventes at vil stige med 12,8 pct. frem mod 2034.¹

Fødevarerpriserne er steget

28 pct

Siden januar 2022 og frem til september 2025 er fødevarerpriserne i EU steget med 28 pct.²

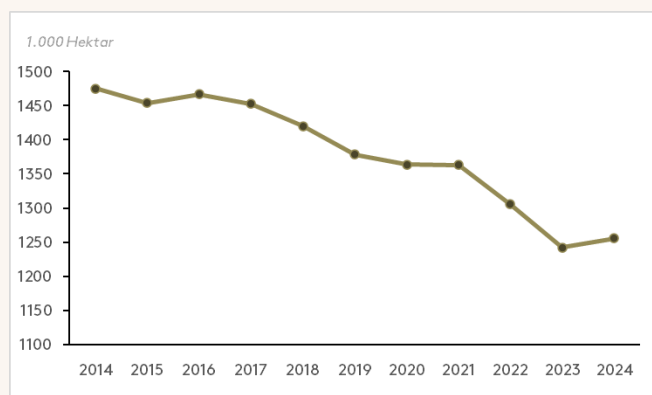
Landbrugets indtjening I 2025

14 mia. Kr.

Landbruget havde I 2025 det fjerdebedste år I indtjening det seneste årtusinde, med en indtjening på 14,1 mia. kr., primært drevet af husdyrproduktionen.³

Kilder: 1) L&F 2) L&F 3) Effektiv Landbrug

Landbrugsareal brugt på korn til modenhed har været faldende de sidste 10 år

Kilde: DST AFG6

Relevante udgivelser

- Maj 2026** Biokul som fosforgødning - CIP Foundation - [Link](#)
- April 2026** Towards a climate-neutral, sustainable and competitive Danish agri-food sector - [Link](#)
- Februar 2026** Næste skridt for Danmarks landskaber - [Link](#)

Kommende arrangementer

- 26. maj 2026** Konferencen kulstof 2026 - Daces - [Link](#)
- 28.-30. maj 2026** Naturmøde I Hirtshals - Naturmødet - [Link](#)

CIP Foundations projekter på området

CO2-lagring I landbruget med biokul Link

Dette projekts ambition er at udarbejde et prospekt for CO2-lagring I landbruget med biokul for at fremme markedet og øge interessen hos investorer og mulige deltagere I værdikæden.

Derudover er ambitionen at skabe grundlag for markedsdrevne negative emissioner fra landbruget.

Se alle udgivelser [her](#).

Projektstatus:

Hvad er det næste skridt?

- Europas fosforforsyning er under pres og genanvendelse af fosfor skaber både forsyningssikkerhed og miljømæssig værdi.
- CIP Foundation udgiver i maj 2026 "Biokul som fosforgødning", som viser, at biokul kan bruges som nyt fosforgødningsmiddel I jordbruget og både have samfundsmæssige og driftsøkonomiske fordele for landmænd og biogasanlæg.
- Analysen "Biokul som fosforgødning" viser, at biokul både har værdi som middel til lagring af CO2 og gødningsmiddel.
- Udgivelsen af "biokul som fosforgødning" er et foreløbigt punktum I CIP Foundations arbejde med biokul.

Klima, bæredygtighed og resiliens

Fakta om Klima, bæredygtighed og resiliens

Globale temperaturstigninger

2,8 °C FN's miljøagentur vurderer, at verden er på vej til en temperaturstigning på 2,8 grader i slutningen af dette århundrede med nuværende globale klimapolitikker eller næsten dobbelt så meget som forudsat i Parisaftalen.¹

Plads til øgede investeringer i dansk økonomi

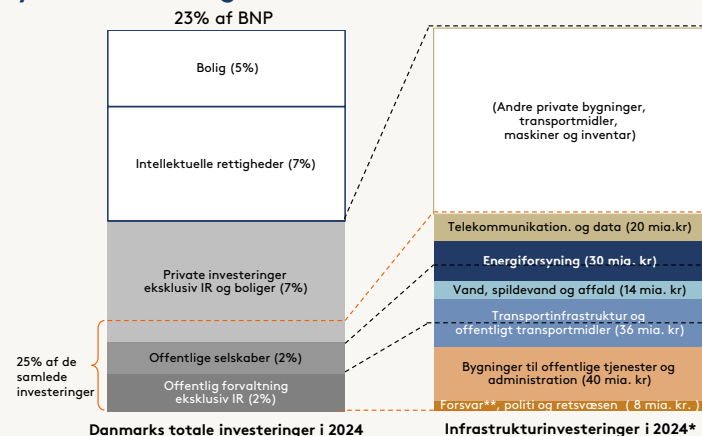
1,5 pct. Beregninger fra DREAM viser, at der er kapacitet i dansk økonomi til at løfte de offentlige og private virksomheders investeringer med 1,5 pct. af BNP årligt over et par årtier. Det varer til 190 nye supersygehuse eller 24 femernforbindelser.²

Mulige investeringer i Grønland

>40 Mia. Kr. Der er identificeret mulige investeringer for over 40 mia. kr., som kan spare over 300.000 tons CO2 om året (svarende til over halvdelen af Grønlands CO2-aftryk).³

Kilder: 1) IPCC 2) DREAM 3) CIP Foundation

Investeringer i infrastruktur og offentlig byggeri står for ¼ af Danmarks samlede investeringer og ½ af de produktive fysiske investeringer

Kilde: Danmarks statistisk

Relevante udgivelser

- Marts 2026** Makroøkonomiske virkninger af øgede investeringer i Danmark – CIP Foundation - [Link](#)
- Februar 2026** Statusrapport 2026 - Klimarådet - [Link](#)
- November 2025** Klima- og handlingsprogram 2025 – KEFM - [Link](#)

Kommende arrangementer

- 18. maj 2026** Bæredygtighedsnetværksmøde – DI - [Link](#)
- 19.–20. maj 2026** Future Greenland 2026 - [Link](#)
- 19.–20. august 2026** Det National Klimatopmøde 2026 – Klimatorium - [Link](#)

CIP Foundations projekter på området

En langsigtet plan for Danmarks samfundsinvesteringer

Formålet med projektet er at analysere, om vi i Danmark investerer tilstrækkeligt til at sikre de fremtidige vækst og produktionsmuligheder og dermed velstanden i samfundet og anviser veje til, hvordan det kan ske.

Se alle udgivelser [her](#).

Projektstatus:

Grønne investeringer i Grønland

Dette projekts ambition er at udarbejde et idékatalog for investeringer i grøn energi og infrastruktur i Grønland for bidrage til dialog mellem beslutningstagere, potentielle investorer og centrale aktører i værdikæden.

Idékataloget udgives i samarbejde med Dansk Industri og Grønlands Erhverv under Future Greenland 19. maj.

Projektstatus:

Hvad er det næste skridt?

- > Samfundsinvesteringsprojektet udarbejder en rapport om privat deltagelse investeringer i infrastruktur, og arbejder med at fastlægge en strategi for investeringer i infrastruktur er igangsat.
- > Grønlandsprojektet udgiver idékataloget i maj og diskuterer indholdet i paneler på Future Greenland.

Abonnerer du endnu ikke på nyhedsbrevet om CIP Foundations aktiviteter og projekter?

Hvis du ønsker at modtage fremtidige nyhedsbreve, kan du tilmelde dig nedenfor.

[Tilmeld dig nyhedsbrevet her](#)

CIP foundation

Kontakt os på:
CIP Foundation
Gdanskgade 18
2150 Nordhavn
Danmark